

MOLDOVA REPUBLICA MOLDOVA

Președintele statului: **Marian Lupu (interimar)**

Șeful guvernului: **Vladimir Filat**

Pedeapsa capitală: **abolită pentru toate crimele**

Populația: **3.600.000**

Speranța de viață: **68,9 ani**

Rata mortalității în rândul copiilor sub 5 ani (gen m/f): **26/21 din 1.000**

Rata de alfabetizare la adulți: **98,3 la sută**

Tortura și alte forme de maltratare a deținuților în comisariatele de poliție este la fel de răspândită; statul nu a reușit să efectueze investigații prompte și imparțiale, iar ofițerii de poliție au evitat sancțiunile. Activiștilor pentru protecția drepturilor lesbienelor, gay-ilor, bisexualilor și transsexualilor (LGBT) li s-a refuzat din nou dreptul la organizarea unei manifestări pașnice. În cadrul Republicii Autoproclamate Transnistria nu au fost respectate standardele unui proces de judecată echitabil.

Tortura și alte forme de maltratare

În luna martie, Comitetul ONU împotriva torturii a publicat concluziile sale cu privire la cel de-al doilea raport periodic al Republicii Moldova. Comitetul și-a exprimat îngrijorarea cu privire la „acuzățiile numeroase și întemeiate de aplicarea pe larg a torturii și a altor forme de maltratare față de persoanele aflate în custodia poliției” și a cerut autorităților să condamne public și fără echivoc tortura. De asemenea, acesta este îngrijorat de faptul, că instituțiile de detenție preventivă se află și în continuare în jurisdicția poliției, în pofida faptului că planurile de a construi noi centre de detenție și de a transmite administrarea acestora Ministerului Justiției, au constituit parte integrantă a Planului Național de Acțiuni în domeniul Drepturilor Omului în Republica Moldova pentru anul 2005. Asigurarea separării autorităților responsabile pentru interogare de cele responsabile pentru detenție, reprezintă o garanție semnificativă împotriva torturii și a altor forme de maltratare în închisori.

Impunitatea

În noiembrie, procuratura generală a declarat că sistemul de procurori specializați în investigarea acuzațiilor de tortură, care funcționează din anul 2007 în Bălți, Cahul și în capitala Chișinău, va fi extins la nivelul întregii țări. Cu toate acestea, impunitatea pentru responsabilii de tortură sau alte forme de maltratare, încă mai continuă. Statul nu a reușit să efectueze investigații prompte, detaliate și independente în baza acuzațiilor de tortură. Martorii au fost puși în pericol, prin faptul, că ofițerii de poliție, anchetați pentru tortură sau alte forme de maltratare, nu au fost suspendați din funcție pe durata anchetei oficiale. În unele cazuri, ofițerii de poliție au scăpat nesancționați.

Către sfârșitul anului, doi ofițeri de poliție care au fost condamnați, în noiembrie 2007, la șase ani de închisoare, pentru torturarea Vioricăi Plate, se aflau încă în libertate, trăind deschis în Moldova și doar urmând să-și ispășească termenul de detenție. În februarie 2008, Viorica Plate a anunțat Amnesty International despre faptul că ea și avocatul acesteia, au fost hărțuiți de către ofițerii de poliție, care au torturat-o în luna mai a anului 2007. În martie 2008, Amnesty International a fost informată de către procuratura generală, precum că ofițerii de poliție respectivi nu au fost arestați, deoarece aceștia au contestat acuzațiile. În septembrie 2008, Curtea Supremă le-a respins apelul.

Spre sfârșitul anului, procesele de judecată împotriva ofițerilor de poliție acuzați de tortură și alte forme de maltratare încă mai continuau ca urmare a numărului mare de rețineri efectuate în timpul și după demonstrațiile violente din aprilie 2009 împotriva rezultatelor alegerilor parlamentare. Avocații și ONG-urile au raportat tergiversări și rețineri de probe din partea autorităților. În august, membrii Comisiei Naționale, înființată în octombrie 2009, cu scopul de a

investiga și a elabora un raport privind evenimente care au avut loc, au declarat că Ministerul Afacerilor Interne a ascuns probe video, filmate de către forțele operative din stradă, în timpul demonstrațiilor. Acest fapt a ieșit la iveală, când procuratura generală a difuzat un material video, filmat de forțele operative ale Ministerului Afacerilor Interne, care nu a fost pus anterior la dispoziția Comisiei Naționale.

În luna mai, o anchetă cu privire la bătaia lui Damian Hâncu, de către ofițerii de poliție, în timpul protestelor din luna aprilie 2009, a fost suspendată, pe motiv că acesta nu ar fi putut identifica polițiștii, deoarece a fost forțat de către aceștia să stea cu fața la pământ în timpul bătăii. În scurt timp după ce cazul a fost suspendat, au ieșit la lumină înregistrări ale camerelor de supraveghere, unde se vedea că Damian Hâncu era bătut de cineva, care semăna foarte mult cu șeful poliției din Chișinău. Un nou caz a fost inițiat împotriva șefului poliției, care și-a dat ulterior demisia.

Libertatea de exprimare – Drepturile lesbienelor, gay-urilor, bisexualilor și transsexualilor

Pe data de 28 aprilie, Curtea de Apel din Chișinău a decis, ca marșul pentru egalitate, planificat de către activiștii pentru protecția drepturilor LGBT pentru 2 mai, în centrul orașului, să fie mutat într-o zonă izolată a orașului, în temeiul „îngrijorărilor cu privire la securitatea și moralitatea publică”. Organizația Centrul de Informații „GenderDoc-M” a notificat, în luna martie, Primăria Municipiului Chișinău, că va organiza o demonstrație în Piața Marii Adunări Naționale din centrul orașului, anticipând prezența a aproximativ 50 de participanți. Organizația nu a primit nici un răspuns, însă Primăria Chișinău a înaintat o cerere către Curtea de Apel din Chișinău, pentru ca aceasta să interzică organizarea marșului în centrul orașului. Activiștii au refuzat să organizeze marșul în zona autorizată, în semn de protest împotriva deciziei luate. Autoritățile municipiului Chișinău au optat pentru interzicerea marșului, ca urmare a numeroaselor petiții înaintate de grupuri religioase și care se expun împotriva drepturilor pentru reprezentanții LGBT. Contrademonstrația organizată de aceste grupuri, a fost autorizată să aibă loc în centrul orașului.

Justiția internațională

Pe data de 12 octombrie, Moldova a ratificat Statutul de la Roma al Curții Penale Internaționale, care va intra în vigoare la 1 ianuarie 2011.

Procese de judecată inechitabile

Republica Autoproclamată Transnistria

Pe data de 7 aprilie, Ernest Vardanean, un jurnalist care activează în Transnistria, a fost reținut lângă casa sa din Tiraspol, în Republica Autoproclamată Transnistria, fiind acuzat de „trădare în formă de spionaj”. Această infracțiune se pedepsește cu 12-20 ani de închisoare. Pe data de 11 mai, înainte de începerea procesului, postul de televiziune principal din Transnistria a difuzat un material video, care a arătat că Ministrul de facto al Securității Statului din Transnistria îl declara pe Ernest Vardanean vinovat de infracțiunea de care a fost acuzat. Ernest Vardanean a apărut și el în înregistrarea video, confirmând acuzațiile Ministrului și exprimându-și regretul cu privire la „greșeala enormă” comisă. Ulterior, materialul video a devenit disponibil pe internet. Ernest Vardanean nu a avut aproape nici un contact cu lumea de afară în timpul celor 42 de zile între detenția sa inițială și difuzarea acestui video. Potrivit informațiilor deținute, spre sfârșitul anului, acesta se afla în detenție preventivă în incinta Serviciului Național de Securitate din Tiraspol.